

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
חמישי

היכל
תשיעי

תדפיס מאגרות-קודש

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן
מליובאוויטש

כרך לב

תשל"ז

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושש לבריאה

שנת הקהל

פתח דבר

לקראת כינוס השלוחים העולמי הבעל"ט, הננו מוציאים לאור תדפיס מכרך השלושים ושתים מסדרת אגרות-קודש כ"ק אדמו"ר זי"ע (הנמצא בבית הכורד), שבו אגרות שנת תשל"ז.

כן נוספו, ציונים והערות בשוה"ג, על ידי הרה"ת ר' שלום דובער שי' לויין.

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד, הקיצו ורננו גוי", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

מערכת, אוצר החסידים

כ"ף מרחשוון, ה'תשע"ו, שנת הקהל
ברוקלין, נ"י.

TADPIS MEIGROIS KOIDESH

Volume XXXII

Copyright © 2015

by

Kehot Publication Society

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com

Orders:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148

www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

תדפיס

מאגרות קודש

אדמו"ר זי"ע

— כרך שלושים ושנים —

יא'תתקנו

ב"ה, בין כסה לעשור, ה'תשל"ז
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר דוד שי זהבי
מנהל ביה"ס המשותף סעד-תקומה-עלומים
ד.נ. הנגב

שלום וברכה!

בנועם נתקבל מכתבו מכ"ו אלול, בו כותב על דבר רשמי ההרצאות והשיחות של הרב החסיד ר' א. בן נון שי לפני התלמידים שיחיו, שנתקבלו ברצון ובהתעוררות וכו'. ורב תודות למר בעד הנחת-רוח שגרם לי בכתבו לי מזה.

מובן אשר השפעה טובה תמיד רצוי, על אחת כמה כשמדובר בתלמידים, וכידוע המשל מגרעין או שתיל רך, אשר אפילו הטבה קלה בגיל זה הולכת ומתגברת ועד לתוצאות שלא בערך כשנעשה עץ פרי עושה פרי. ויהי רצון שגם רושם האמור יביא פירות טובים ולא רק בעולם המחשבה של התלמידים כי אם ובעיקר מתאים למאמר חכמינו ז"ל — מעשה הוא העיקר.

יא'תתקנו

המשל מגרעין: ראה גם לעיל ח"כ אגרת ז'תקצד. חכ"ו ט'תרכו, ובהנסמן בהערות שם. לקמן יא'תתקעג. יא'תתקפו. יב'קעה. יב'קפו.

מעשה הוא העיקר: אבות פ"א מ"ז.

ארשה לעצמי להוסיף שורות אחדות למר בהזדמנות זו, ובהקדמה אשר בודאי ידוע לו שאחד מיסודות תורת החסידות (ואולי הזכירו הרא"ב בהרצאתו) הוא ענין ההשגחה הפרטית של אדון הכל, פרטית ממש בכל פרט ופרט בחיי האדם, ולא עוד אלא בכל חלקי היצירה, כולל ה"דומם", כמבואר בתורת הבעש"ט מייסד תורת החסידות.

על אחת כמה וכמה בישראל עם קרובו, וביתר שאת וביתר עז לזה שההשגחה העליונה העמידה אותו למנהל מוסד חינוך, בו מעוצבים פרצופי התלמידים במדה חשובה לכל משך ימי חייהם,

ומובן גודל הזכות שבזה, וגם גודל האחריות בהתאם לזה.

אבל כיון שמובן וגם פשוט שהקב"ה אינו מבקש לפי כוחו הוא אלא לפי כוחם של בני אדם, בודאי אשר זה שנבחר מההשגחה העליונה לתפקיד הכי אחראי זה, ניתנו לו כוחות נעלים שיוכל למלא תפקידו בשלמותו ובהתאם להכלל אשר נפש אחת היא עולם מלא, שזה מדגיש ג"כ יחסו הפרטי של המנהל לכל אחד מתלמידיו, נוסף להיחס והאחריות לכללות ביה"ס, המנגנון שלו וכו'.

ולדכותי דמר למותר להדגיש אשר הכלי לקבלת ברכת ה' הרי הוא לכל לראש חיים מתאימים לרצון ה' בתורתו, הנקראת תורת חיים (הוראה בחיים), ובפרט אשר בנוגע למחנך, וביותר למנהל של מחנכים, הרי גם הפרטים משפיעים על אורח חייהם הנהגתם וסדר לימודיהם של המורים והתלמידים.

וכאמור, יהי רצון שיראה פרי טוב בעמלו, פירות ופירי פירות עד סוף כל הדורות.

בכבוד ובברכת חתימה וגמר חתימה טובה.

כמבואר בתורת הבעש"ט: ראה הוספות לכתר שם טוב סי' קעט ואילך. לעיל ח"א אגרת צד, וש"נ.

אינו מבקש לפי כוחו: במדב"ר פי"ב, ג.
נפש אחת היא עולם מלא: סנהדרין לו, א. וש"נ.
תורת חיים: נוסח התפלה (ברכת שים שלום).

יא'תתקסא

[כ"ז תשרי, ה'תשל"ז]

באם המל"ח יתמוך בהנ"ל – אין כל טעם כלל לדחות בקשות כל שאר המוסדות החבדיים **שבכל קצוי תבל**.

[ואדרבה – אין ידוע כאן כלל ע"ד פעולות איזו שתהיינה דאני"ש שי' בכל ... – מלבדו ואחדים ממש מהצעירים ודהשדרי"ם שזוהי פרנסתם והרה"ת ... שי' (וכמובן הנהלת ...). ואין לקחת כספי ציבור לשלם זה שעל אני"ש דשם לתת – אלא שפטרו א"ע מזה ע"פ **פקודת** המלך זקן וכסיל. **וד"ל**].

בתור יוצא מן הכלל:

[1]: להוסיף על התמיכה 50%.

(2) **חד פעמי** להוצאות הקייטנא ת"ק שקל.

יא'תתקסה

ב"ה, ראש-חודש חשוון, ה'תשל"ז
ברוקלין, נ.י.

לכבוד א.ש. קולצ'ר
רמת-חן

שלום וברכה!

רב תודות לכו' בעד שימת לבבו לכתוב לי על דבר המצב של ... וחוות דעתו בנוגע להתקדמותו וכו'.

והנה בימים אלה הי' הבחור אצלי, ובימים הבאים בטח נוודע מהמשפחה על דבר תוצאות העצה שיעצתי לו. אבל מחובתי לכתוב לכו' על כל פנים הטעמים העקריים שסמכתי עליהם בעצתי האמורה.

הבחור הי' כאן משך כמה שבועות, ולא הי' במסגרת שיהיו אצלו חיים מסודרים באופן טבעי. במילא הי' „בעל-בית" מלא על זמנו, ולא

יא'תתקסא

מצילים כתי"ק, והוא מענה למוסד חינוך חב"די בא' המדינות שבקש את תמיכת המל"ח.
מלך זקן וכסיל: קהלת ד, יג ובפרש"י.

נראה שינוי בדבר, כיון שלא הי' מישהו שהבחור ירגיש שצריך לסור למשמעתו והדרכתו.

עוד נקודה בזה, שהי' בכרך גדול עם חוגים ושכונות ותנועות שונות ומשוונות. שלכן נראה לי שמעמידים את הבחור בפני נסיונות ומצבים שאפילו אם הי' ... בחיק משפחתו, אי אפשר לדעת איך היו העניינים מתפתחים אצלו. ובפרט שנצרך ליחס מיוחד וגם השגחה באופן של יעוץ והדרכה.

ולכן היתה עצתי שיחזור לסדר חיים בסביבת משפחתו, או בתוך משפחתו, שזה כשלעצמו יתן לו מסגרת ונטי' למשמעת וסדר חיים. והייתי שבע רצון ביותר שקבל עצתי בלי כל לחץ. ויש לי הרושם שגם הוא הי' שבע רצון שמוציאים אותו מחיים של תוהו ובוהו, במדה ידועה, מנקודת סדר ומשמעת.

הנני משתמש בהזדמנות זו לאחל למר הצלחה במקצועו לרפא נפשות הפונים אליו, ותקותי חזקה, ובפרט על פי כתבו בתחלת מכתבו שאשתו אמרה לו שהוא חסידי, אשר ביחד עם ריפוי הנפש מבלבול עצבים וממתח עצבים וכיו"ב, תפעול עצתו והשפעתו לריפוי נפשות במובן העמוק ורחב יותר, על כל פנים כפי שנראה לי; כוונתי בריאות בשטח הזת והאמונה ומסורת אבות של עשירות בדורות, היא תורתנו הנקראת תורת־חיים, הוראה בחיים, וביחד עם זה גם תורת־אמת, שהיא קובעת אמיתיות המצב של נפש איש הישראלי, ובסגנון אדמו"ר הזקן, מחבר ספר התניא ומייסד תורת חסידות חב"ד: „אָ איד ניט ער וויל און ניט ער קען זיין אָפגעריסן פון ג־טלעכקייט" (יהודי אינו רוצה וגם אינו יכול להיות נפרד מאלקות).

בכבוד ובברכה.

יא'תקסה

תורת־חיים: נוסח התפלה (ברכת שים שלום).

תורת־אמת: מלאכי ב, ו.

ובסגנון אדמו"ר הזקן: אג"ק אדמו"ר מוהרי"צ נ"ע ח"ד אגרת א'מד (ע' שפד – נעתק ב,היום

יום" כה תמוז). א'תקטו (ע' תקמו – נעתק ב,היום יום" כא סיון).

כ"ק אדמו"ר זי"ע

יא'תתקסז

[ב' מרחשון, ה'תשל"ז]

בטח — הנהגתו בנוגע הרב... שיי שלא כפי שהותנה כלל (ובמילא גם שלא כהציווי „מה דעלך סני לחברך לא תעבד“, והמסובב: מזה — מדה כנגד כו'. וק"ל).
אזכיר עה"צ.

יא'תתקפ

[מברק לכנס הארצי של צעירי אגודת חב"ד]

ב"ה, כ"ג מר חשון, ה'תשל"ז
שנת החינוך

להמשתתפים בכנס הארצי השנתי שליט"א

שלום וברכה!

יהי רצון שיצליח הכנס מתאים להודעת הוראת רבותינו נשיאינו, שהיא גם נתינת כח, שלאחרי שמחת-תורה מתחילה העבודה דויעקב הלך לדרכו,

שכל אחד ואחד מזרעו דיעקב הולך בהליכה אמיתית לדרכו, למלאות שליחותו לעשות לו ית' דירה בתחתונים, על ידי התורה ומצותי שהם דרך השם, כולל, כמובן כל המבצעים, מצוות כלליות.

ויקויים בו, כהמשך הכתוב, ויפגעו בו מלאכי אלוקים לשמרו בכל

יא'תתקסז

מצילום כתי"ק על מכתב שליח, מב' מ"ח, שכתב אודות קשיים כספיים וירידה משמעותית בהצלחת פעולותיו. נדפסה בתשורה (שוחאט, תש"ע).

„מה דעלך סני לחברך לא תעבד“: שבת לא, א.

מדה כנגד כו': סנהדרין צ, סע"א. וראה סוטה ת, ב ואילך.

יא'תתקפ

נדפס ב„צעירי אגודת חב"ד" ע' 443.

שנת החינוך: כדלעיל חל"א אגרת יא'תתיט, ובהנסמן בהערות שם.

נתינת כח: ראה במדב"ר פי"ב, ג.

דויעקב הלך לדרכו: ויצא לב, ב. ראה לעיל אגרת יא'תתקסח.

כל המבצעים: ראה לעיל אגרת יא'תתקסח, ובהנסמן בהערות שם.

דרכיו ולעזרו, ולזכות בקרוב ממש ללכת בדרך – לעבור גאולים ופדויי
השם ישובון ובאו ציון ברנה ושמחת עולם על ראשם.

בכבוד ובברכת הצלחה

מנחם שניאורסאהן

יא'תתקפד

ב"ה, כ"ד חשוון, ה'תשל"ז
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר יעקב שי' רוזנטל

שלום וברכה!

זה עתה קבלתי מאמרו בנושא משבר העלי מבריה"מ, ביחד עם
פ"ש, על ידי אני"ש שי'. ומאשר אני בזה קבלת מכתבו אלי, אף כי באיחור
זמן רב מפאת רוב הטרדות, ואתו הסליחה. והתנצלותי היא שכשרצוני
לכתוב למר, הרי זה דורש עיון, ולכן אני מצפה לשעת כושר ומנוחת
הנפש, וממילא מתקיים בי מאמר חכמינו ז"ל אל תאמר לכשאפנה אשנה
שמה לא תפנה.

ולעצם הבעי' האקטואלית עתה ברומא, וינא, בלג'י וכו' – היא
השלכה מההשתקה דהממשלה שאודותה במאמרו, בנוגע לאלה שרגילים
לכנותם „יורדים“ ו„נושרים“ – שבזה גופא צריך עיון אם התוארים
האלה מתאימים, ואכ"מ להאריך, ובפרט שלא זו הנקודה –

מפליא ומצער צער רב שענין העזר לאחינו בני ישראל הבורחים
מהמשטר בבריה"מ יועמד בסימן שאלה ויעמידו להם תנאים שבאם
יסתדרו במקום פלוני מוטב, ובאם לאו ישארו במקומם שם.

בדרך – לעבור גאולים .. על ראשם: ישעי' נא, ט"ז. לה, י"א.

יא'תתקפד

מהעתק המזכירות, מוגה בכתי"ק.

מר .. רוזנטל: אגרות נוספות אליו – לעיל חל"א אגרת יא'תתקפד, ובהנסמן בהערות שם. לקמן
אגרת יב'קלו.

מאמר חכמינו ז"ל: אבות פ"ב מ"ד.

שבאם יסתדרו במקום פלוני מוטב: נתבאר בשיחות מוצש"ק י"א שבט תשל"א (שיחות קודש
תשל"א ח"א ע' 468). אחש"פ תש"מ (שיחות קודש תש"מ ח"ב ע' 779 ואילך), וכ"ז מנ"א תשמ"א
(שיחות קודש תשמ"א ח"ד ע' 508 ואילך).

ועוד יותר מבהיל הדבר כי בשעה שהם מגישים הבקשה על יציאה משם, הרי הנימוק הוא שהממשל שם יתחשב ברגש של אנושיות וחמלה וכו', ואחב"י שבידם הטיפול עמהם יאמרו: במה דברים אמורים אם תסעו למקום מסויים, ואם לאו לא נעזור לכם!

כל האמתלאות המצדיקות, כביכול, גישה זו – כגון טענת הרמאות, שמבקשים יציאה למקום פלוני ואח"כ נוסעים למקום אחר – אין להן שחר, מאחר שהן אלה שצריכים לתת היתר היציאה והן אלה המסייעים בזה ע"י ויזה לשעה או למראית עין, יודעים שחלק מהיוצאים ישנו מקום מגורם.

ובפרט שקודם עושים רעש ע"ד המצב שנמצאים שם ומעודדים לפעילות הכרוכה בסכנת נפשות, ואח"כ עושים תנאי לאסור עליהם לומר למראית עין לאן באמת רוצים לנסוע.

ולמותר להעיר שגם מנקודת התועלת אין יסוד לגישה האמורה, כי איזו תועלת תגיע להארץ על ידי כפי" על אנשים לבוא לשם באונס ותחת לחץ? קרוב לודאי, וגם ראו **בפועל**, שעל"י כזו יצא שכרה בהפסדה, שהשכר המדומה של שה"י בהארץ משך זמן ארעי יוצא בהפסדו של הרעש ובלבול המוחות וכמה הפרעות וכו' וכו' הכרוכים בכפי" האמורה.

ורואים גם בזה החושך כפול ומכופל של הגלות, שיש אנשים שיכולים להשלות עצמם ואחרים שהוא לטובת מי שהוא להכריח אנשים ומשפחות לנסוע דוקא לשם ושיש לצפות מהם שיבנו ישובה דהארץ.

לכאורה ה"י צריך לסיים בכגון זה, אשר בטח אין צורך בביאור נוסף. אבל מתאים יותר לסיים בהערה שבאמת אין צורך כלל בכל הכתוב למעלה לרוב פשיטות הדברים מכל נקודות מבט, הן מנקודת תורתנו, תורת אמת, הן על פי צדק ויושר אנושי, כולל של אומות העולם, והן מצד חשבון פשוט גשמי וגם חומרי.

בכבוד ובברכה שינצל האפשרויות שניתנו לו לבסס השקפות תורתנו בכל מקום שידו מגעת ובאופן דמוסיף והולך ומתוך בריאות הנכונה.

יא'תתקפו

ב"ה, כ"ה חשון, ה'תשל"ז
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מ"ב חשון, בו כותב ע"ד כמה מקרים שקרו
בביה"ס, ותוהים מהו ההסבר בזה ומה עליהם לעשות וכו'.

בכלל, בענין כזה ובכיוצא בזה, שהמענה תלוי בכמה פרטים, צריך
לפנות לרב מורה־הוראה בקירוב מקום שיכול לשאלם בפרטיות הדרושה
ולענותם דעת תורה, תורת חיים.

ענין השווה בכל בתי ספר לכל פרטיו הוא שיהי' החינוך כדרוש
בתורתנו בקיום מצוותי' בחיי היום־יום, שהרי התורה ומצותי' הן חיינו
ואורך ימינו, ומקרא מלא דבר הכתוב: אם בחוקותי תלכו ואת מצותי
תשמרו ועשיתם אותם ונתתי גוי' כל הברכות האמורות בפרשה.

וכיון שהמדובר במוסד חינוך הרי הנהגת התלמידים באופן
המתאים צריכה להיות גם מחוץ לכותלי ביה"ס ועל אחת כמה בביתם.

ודברים היוצאים מן הלב (של המחנך והמורה) נכנסים אל לב
(המחונך והתלמיד) ופועלים פעולתם.

ואם המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא, וכדאית
כל ההשתדלות בזה וכל המרץ ועד למס"נ, מכש"כ כמה וכמה תלמידים,
ועל אחת כמה וכמה כשהמדובר בנוער, שהוא בדוגמת גרעין ושתיל רך,
שכל שינוי קטן גורם תוצאות שלא לפי ערך כשנעשה אילן עושה פירות.
והאריכות לדכותי אך למותר.

בכבוד ובברכה.

יא'תתקפו

תורת חיים: נוסח התפלה (ברכת שים שלום).

אם בחוקותי: ר"פ בחוקותי.

ודברים .. אל לב: ר"ת בספר הישר שער י"ג. הובא בשל"ה שער האותיות אות ל'.

המקיים .. מלא: סנהדרין לז, א. וש"נ.

בדוגמת גרעין: ראה גם לעיל אגרת יא'תתקפו, ובהנסמן בהערות שם.

יא

כ"ק אדמו"ר זי"ע

יא'תתקצג

[ז' כסלו, ה'תשל"ז]

בכהנ"ל וכיו"ב – יפנה לוועד הרבנים דאנ"ש שי' שנתייסד בירות"ו,
שיברר וכו'.

יב'א

[י"ג כסלו, ה'תשל"ז]

פשוט שבשטח כפר חב"ד (או נחלת הר חב"ד) לא יעשו שום מוסד
או קורסים וכיוצ"ב, בשביל נוער שולי.

יב"ב

ב"ה, ימי החנוכה, ה'תשל"ז
ברוקלין, נ.י.

לכבוד הרב ברוך נ"י גרשון
ק"ק מדריד יע"א

שלום וברכה!

בנועם נתקבל מכתבו מיי"ד כסלו עם הידיעה שמתחילים בבנין בית
הספר היהודי הראשון, בהנחת אבן היסוד וכו'.

יא'תתקצג

מצילום כתי"ק, על גליון מכתבו של ה"ר אפרים וואָלף, בתאריך ז' כסלו תשל"ז.
בכהנ"ל: במכתבו, אודות תלמידים שניתן להם אפידייויד על סמך שיחזרו לארה"ק בזמן,
ואין דעתם עתה לחזור בזמן.
שנתייסד בירות"ו: כדלעיל חל"א אגרת יא'תתקכט.

יב'א

מהעתקה למו"ה אפרים וואָלף. נדפסה ב„התקשרות" גליון ש ע' 11. „ימי תמימים" ח"ז ע' 138
ואילך.
פשוט שבשטח כפר חב"ד: מענה ע"ד הוראת כ"ק אדמו"ר בנוגע פתיחת מוסד חדש לנוער
שולי.

יב"ב

הרב ברוך נ"י גרשון: אגרות נוספות אליו – לעיל חכ"ח אגרת יתתקב, ובהנמסן בהערות שם.

ולדכותי למותר להדגיש שבית ספר יהודי הוא כשחזור ומלא יהדות האמתית, כולל ועיקר מתאים לדברי חכמים במשנתם שמעשה הוא העיקר, וכלומר הנהגת התלמידים (והתלמידות) בחיי היום־יום באופן יהדותי.

ונוסף על האמור, הרי רואים גם במוחש, בפרט בדורנו זה, גודל השפעת הבנים והבנות על ההורים והנהגת הבית. ובפרט כשההורים רואים שהבנים מתנהגים בתום לבב ובחיות בהנהגה יהדותית, הרי זה מקור נחת בשבילם ומוסיפים גם הם בהנהגתם הם מתאים להאמור, וכלשון הכתוב והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם.

ואשרי זכות כל אלה שיש להם חלק בזה, ובפרט זכותו של רב בקהלתו, ובמיוחד בקהלתו שלו שהיא בעיר הבירה והנהגתה ורוחה בודאי שיש להן השפעה בכל המדינה כולה.

ויהי רצון שתהי' ההתחלה באופן של מוסיף והולך, והרי זה מהוראות ימי חנוכה ונרות חנוכה שמדליקין באופן דמוסיף והולך ואור מיום ליום, ובקרוב יזכו לברך על המוגמר בשעה טובה ומוצלחת.

כבוד ובברכה להצלחה ולבשורות טובות.

יב'טז

[ועש"ק פ' מקץ, זאת חנוכה, ה'תשל"ז]

(1) תלוי בתכונות הנפש דכאו"א, ובכלל על ההנהלה להחליט בהתאם לזה.

שמעשה הוא העיקר: אבות פ"א מ"ז.

והשיב .. אבותם: מלאכי ג, כד.

מוסיף והולך: שבת כא, ב.

יב'טז

מהעתיקה. מענה למו"ה שמואל לו (לונדון – ששהה באותה עת בחצרות קדשנו), על גליון מכתבו בתאריך זה – בקשר לבי"ס תיכון לנערות, שזה עתה עבר לניהולו, ומבקש הוראת והדרכת כ"ק אדמו"ר בהן. נדפס באוסף מכתבים (לו) ע' 182 ואילך.

(1) תלוי בתכונות הנפש כו': במכתבו, מה אמורה להיות הגישה, ואיך לייעץ לתלמידות, אם יישארו ללמוד אצלם במוסד או שתלכנה לסמינריון.

(2) אמרתי כמה פעמים שאיני אחראי כלל לשמועות – וגם זו בכלל.

(3) א"כ מהי השאלה!?

(4) כפשוט –

עניני הבי"ס – על ההנהלה שעל אתר להחליט (בהשייך ליר"ש וכו' – מצרפים רב שעל אתר), כיון שכבר נמצא כאן – יתייעץ בהמלי"ח. אזכיר עה"צ.

יב'כב

ב"ה, י"ג טבת, ה'תשל"ז
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר ירמיי שי
המכונה פרופ. ברנובר

שלום וברכה!

בודאי ישמע מידידנו מר פנחס שי קלמס פרטי השיחה עמו. ורק אנצל ההזדמנות ששמעתי פ"ש מכי, להביע איחולי שבהתאם להוראת ימי החנוכה שתחילתו של חודש זה נעוץ בהם, יתקדמו כל הענינים אצלו באופן דמוסיף והולך, הן בעניניו הפרטיים והן בעניניו הכלליים, כולל הענינים שדובר אודותם עם מר פ.ק. שי.

(2) אמרתי כמה פעמים .. (3) א"כ מהי השאלה!?: במכתבו שואל בנידון הלימודים המתקדמים (A-Levels) – מה הן ההגבלות בזה, ומפרט: ששמע בשם כ"ק אד"ש שלא יניחו ללמוד Shakespeare [=שייקספיר], וממשיך שבכל שפה שלוקחים A-Levels ישנם required books [=ספרי חובה] כו', אבל הכל צריכים לקחת גם Shakespeare. – על כותבו „שמעתי בשם כ"ק אד"ש” – הקיף כ"ק אדמו"ר תיבת „שמעתי”, וכתב (כפנים (2)); ובהמשך למה שכתב ש„הכל צריכים לקחת גם Shakespeare” – כתב (כפנים (3)).

שאיני אחראי כלל לשמועות: ראה לעיל חכ"ה אגרת ט'תז. חכ"ט אגרת יא'כ. ועוד.

(4) כפשוט כו': בסיום מכתבו מבקש הוראה בכל הנ"ל וברכה עבור ביה"ס כו'.

יב'כב

מהעתק המזכירות, מוגה בכתי"ק.

פרופ. ברנובר: אגרות נוספות אליו – לעיל חכ"ט אגרת יא'ס, ובהנסמן בהערות שם. ח"ל אגרת יא'תיא. לקמן אגרת יב'קפת.

פרטי השיחה עמו: ראה ס' עצת הרבי תנחני ע' 86 ואילך.

דמוסיף והולך: שבת כא, ב.

ידוע ומפורסם הצווי ונשמרתם מאד לנפשותיכם, ופירשו רבותינו ז"ל (ברכות לב, ב) שאין מקרא יוצא מידי פשוטו, שמירת הגוף. ובפרט על פי פתגם הרב המגיד, „אָ קליינע לעכל אין גוף מאַכט אַ גרויסע לעכל אין דער נשמה" (התמים, חוב' ז' ע' כח [664]). וראה ג"כ הלכות דעות להרמב"ם, סוף פי ג' וריש פי ד'. אשר מדברי הרב המגיד ועוד יותר מדברי הרמב"ם מובן שהיות הגוף בריא ושלם נוגע ג"כ להצלחה בעניני התורה ומצותי, ועד שאמרו ש„ביטולה של תורה זה יסוד קיומה" (מנחות צט, ב), זאת אומרת שאם בריאות הגוף דורשת להאיט הקצב של הפעולות או להפסיקן משך זמן, הרי זה בדוגמת השקעה של ממון במסחר בשביל להרויח כמה פעמים ככה.

פשוט שלא לדרשה כוונתי בהכתוב לעיל, כי אם בנוגע לפועל, אשר נוסף על הצווי בתור איש פרטי ונשמרתם מאד לנפשותיכם, הרי פעולותיו לתועלת הרבים דורשת השמירה. וכיון שאדם קרוב אצל עצמו, צריכה להיות השמירה בזה על פי הוראת רופא ידיד.

ויהי רצון אשר מתאים להתחלת המכתב יוסיף בפעולותיו ביחד עם ההוספה בבריאות הגוף, ובפרט על פי מאמר חכמינו שהגוף נכסיו של הקב"ה, יעשה בכל האמור מתוך שמחה וטוב לבב.

כבוד ובברכה להצלחה ולבשורות טובות.

יב'כד

[י"ד טבת, ה'תשל"ז]

נת' ות"ח. ועושה רושם שמסודר וטוב וכו' ובטח ימשיכו עד"ז (ובזריזות באופן שלא יגרע בהנ"ל) וזכות הרבים מסייעתם ואשרי חלקם. אזכיר עה"צ.

ונשמרתם מאד לנפשותיכם: ואתחנן ד, טו.

שאיין מקרא יוצא מידי פשוטו: שבת סג, א. וש"נ.

שאדם קרוב אצל עצמו: סנהדרין ט, ריש ע"ב. וש"נ.

שהגוף נכסיו של הקב"ה: ראה שו"ע אדה"ז חו"מ הל' נזקי גו"נ ס"ד. וש"נ.

יב'כד

נדפסו ב„מקדש מלך" ח"ד ע' שנה, ובתשורה (העכט, תשס"ב). והוא מענה למערכת בראשות מו"ה יוסף העכט – על קבלת דפים הראשונים של מפתחות להמשך תער"ב, שנדפס אז (ראה לעיל אגרת יב'ז), לאחר שבזאת חנוכה הורה כ"ק אדמו"ר לחברי הכולל לערוך מפתחות אלו. שלא יגרע בהנ"ל: שו"ע הזריזות לא יגרע בהאיכות.

[מענה נוסף בנידון הנ"ל – אור לבי שבט, ה'תשל"ז]

ולכן דוקא על כיו"ב קאי במיוחד מרז"ל שצ"ל דוקא יגעת (וביחד עם זה ההצלחה) ומצאת, והשם יצליחם בכ"ז. וזכות הרבים (בכמות ובאיכות) מסייעתם, ואשרי חלקם בזה ובבא.

[מענה נוסף בנידון הנ"ל – לפני יו"ד שבט, ה'תשל"ז]

ובטח בכל הנ"ל בזריזות הכי אפשרית.

אזכיר עה"צ.

יב"לט

ב"ה, ז' שבט תשל"ז
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

...נ.ב. במענה לשאלתו – כו"כ real estate management businesses מתנהלים ע"י בניי שומרי תומ"צ או בסגירתם בשבת ויו"ט, או בעריכת שטר מכירה ע"י רב אורטודוקסי, ושבשבת ויו"ט יהי נמצא בהעסק רק אינו-יהודי – ויפנה לרב כזה בסביבתו ויבארו בפרטיות.

ולכן דוקא: באותו ערב ביקש כ"ק אדמו"ר לקבל תכנית ולוח זמנים לעריכת והו"ל של המפתחות לג' כרכי המשך תער"ב. על כך השיבו בלוח זמנים משוער, וכתבו אשר עריכת המפתחות לח"ג (שלא נאמר) «קשה ביותר», ויימשך זמן. וע"ז ה' המענה דלקמן.
[אחרי יו"ד שבט נשלח לארה"ק, יחד עם קבוצת השלוחים שנשלחו אז, וכ"ק אדמו"ר הורה למר"ה שד"ב לזין, לערוך את המפתח לח"ג].
מחז"ל .. ומצאת: מגילה ו, ריש ע"ב.
ובטח: נדפסה בתשורה הנ"ל, והוא מענה על מה שהספיקו לסדר ולהכניס לפני יו"ד שבט.

יב"לט

מצילום כתי"ק, על העתק המזכירות של אגרת באנגלית בתאריך זה. – הבא להלן, שנכתב כהוספה לאגרת הנ"ל, תורגם לאנגלית ע"י המזכיר (ע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר: להרנ"מ [=להר"ר ניסן מינדל] שי'. מהיר), וכך נשלח אל הנמען.
real estate management businesses = עסקי ניהול נדל"ן.

יב'מז

ב"ה, ט"ז שבט תשל"ז
ברוקלין, נ.י.

מרת זיוה תי'

ברכה ושלוש!

מאשר הנני קבלת מכי ובו בקשת ברכה פ"נ מיום ט' טבת.
ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ
זי"ע.

מהעצות לזיקנה טובה — נוסף על העיקר הנהגה יומית על פי
התורה — התחזקות בבטחון אמתי בהשם.
בברכה לרוב נחת אמתי — ביחד עם בעלה שי' — מכל ילדיהם
שיחיו ולהצלחה רבה בהפצת היהדות

מ. שניאורסאהן

יב'נד

ב"ה, כ"ה שבט תשל"ז
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

... לכתבם אודות החיכוכים בעבודת ההפצה שיש להם עם כו' —
יתקשרו **בהקדים** עם הרה"ג והרה"ח הו"ח אי"א נו"מ וכו' הרב"א שי'
גאָראָדעצקי שנמצא עתה בפאָריז ויספרו לו בפרטיות, ובטח יסדר
הענינים וישכין השלום.

יב'מז

מצילום האגרת. נדפסה בתשורה (פש, תשע"ה). «התקשרות» גליון איג ע' 11.
מרת זיוה: פש, קיבוץ עין הנצי"ב. אגרות נוספות אלי' — לעיל אגרת יא'תתקעה, ובהנסמן
בהערות שם.

יב'נד

מהעתק המזכירות, מוגה בכתי"ק.
לכתבם אודות החיכוכים כו': מענה למשפחת שלוחים בא' מעיירות צרפת.

יב'נח

ב"ה, כ"ח שבט, ה'תשל"ז
ברוקלין, נ.י.

לכבוד מר ליב שי קרוציק
אצל חיים בריטמן
רח' בן חיים 4/14, רמת השרון

שלום וברכה!

בנועם קבלתי הפ"ש ממנו על ידי מרת בריטמן תחי', ותקותי
שהסתדרותו מתקדמת בטוב, שאצל יהודי „טוב" הוא כשהוא טוב
בגשמיות וברוחניות גם יחד, ואדרבה בהגברת הצורה על החומר
והרוחניות על הגשמיות.

ובדאי אלה מאחינו בני ישראל שלאחרי עמל רב ומס"נ זכו לצאת
מהמדינה ההיא ולבוא לארצנו הק', „ארץ אשר תמיד עיני ה' אלקיך בה
מראשית השנה ועד אחרית שנה" – לא זקוקים לביאור נוסף בהאמור.

ונקודה זו היא ג"כ הקשר להמשך מכתבי – להביע תודה לבבית
למר בעד שימת לבבו בעד התמונה שצייר ושלח לי, ובפרט אשר נוסף על
היגיעה בזה על דרך הרגיל לכל אמן וצייר, הי' לו להשתמש בפוטוגרפי.

ובהזדמנות זו ארשה לי, ביחד עם נתינת התודה, להביע גם תקוה,
מיוסדת על הרעיון שכיון שצייר משקיע בציור שעושה מרוחו ונשמתו,
ולא עוד אלא בדוגמת דבר המושכל, שלא רק שהשכל תופס את המושכל
אלא גם נתפס ממנו – הרי מאחר שהתמונה נותנת ציור של יהודי בעל
זקן, חגור אבנט (סמל „אוזר ישראל בגבורה"), ובידו סידור וכו', בודאי
שכל הרואה את הציור, ועל אחת כמה הצייר עצמו, מתרשם ממנו.

והרי ברוחניות, ככל שיהי המצב טוב ואפילו בשלמות, תמיד יש
מקום להוספה בכל עניי טוב וקדושה, תורה ומצותי, היות ואינסופיים

יב'נח

מהמדינה ההיא: מרוסא.

ארץ .. אחרית שנה: עקב יא, יב.

שלא רק שהשכל תופס את המושכל אלא גם נתפס ממנו: ראה תניא רפ"ה.

הם, כיון שקשורים בהקב"ה האין־סוף. ומכאן הצווי — שהוא גם נתינת כח — להעלות בקודש וללכת מחיל אל חיל.
 ובהתאם להאמור תקותי שמר משפיע בכיוון זה גם על זוגתו תחיי ובכל הסביבה.
 בברכה להצלחה בכל האמור ולבשורות טובות.

יב'נט

[כ"ח שבט, ה'תשל"ז]

כפי שאמרתי כמה פעמים — מיוסד על הסדר **שיסד כ"ק מו"ח אדמו"ר** (שמזה מובן — שלא אֶשנה אותו אפילו כשיכתוב בזה עוה"פ ועוה"פ ועוה"פ) — עניני „אחי תמימים” וכיו"ב — הם תחת הנהלה המרכזית דתו"ת — ואלי יפנה.
 ולפלא **גדול** כתבו שידבר אתי וכו'!

יב'סב

ב"ה, ג' אדר, ה'תשל"ז
 ברוקלין, נ.י.

לכבוד הפרופ' מ. שני
 מנהל המרכז הרפואי ע"ש ח. שיבא, תל השומר

שלום וברכה!

מאשר אני קבלת מכתבו מי"ח שבט, ורב תודות לו בעד שימת לבבו להודיעני פרטי מצבו של ... שי.

ואכפול ברכתי בנוסף להמדובר בעת פגישתנו בשמחת־תורה, שיצליח הוא וכל המוסד שעומד בהנהלתו, שכל הפונים לעזרתם ימצאו

נתינת כח: ראה במדב"ר פי"ב, ג.

להעלות בקודש: ברכות כח, א. וש"נ.

מחיל אל מחיל: תהלים פד, ח.

יב'נט

מצילום כתי"ק, על גליון מכתב בתאריך זה — בו כותב ע"ד כמה בעיות במוסד „אחי תמימים” בא' המדינות.

עניני אחי תמימים: ראה לעיל חל"א אגרת יא'תשעז. וש"נ.

מבוקשתם ועד לרפואה שלמה וגם קרובה. וארשה להוסיף תקותי ואיחולי לבבי שיהי' זה בנוסח המסורתי „בריאות הנפש ובריאות הגוף“, שאצל יהודי בריאות ומנוחת הנשמה קשורה ב„נשמה לנשמתו“, היא תורתנו ומצותי עליהם נאמר „כי הם חיינו ואורך ימינו“.

בודאי זוכרני פגישתנו כשביקר ביחד עם חבריו. ותקותי שזוכר ג"כ הצעתי שבמקום להשתמש בביטוי „בית-חולים“ יקראו לו „בית רפואה“. ואף שבהשקפה ראשונה החילוק הוא בתיבות ומלים. אבל עצם השינוי יש בו כדי להביא עידוד. ועוד והוא העיקר, שזהו מתאים יותר לאמתתו של בית זה, שתכליתו ומטרתו להביא רפואה ועד לרפואה שלמה, ולמה ייקרא בשם שאינו הולם יפה את הענין.

המניעה היחידית שאני רואה בהאמור הוא רק ענין הרגילות, אבל אם לכל אדם נתונה היכולת והכח לשנות עניני העולם בכיוון הטוב, ועד לחידוש, על אחת כמה וכמה בקשר לעם היהודי, אשר עצם מציאותו הוא שינוי מסדרי עולם, ותפקידו להיות אור לגויים. וכיון שזהו תואר שניתן בתורתנו, תורת אמת, מדוייק הוא בכל הפרטים, כולל גם כן שענין האור הוא שלכאורה אינו מחדש דבר, אבל ביחד עם זה העיקר הוא שמראה ומגלה הדבר כמו שהוא לאמתתו, אשר ברוב הפעמים עקרי הוא בכדי להבדיל בין הטוב והרע ובין הקדושה והטומאה, והבריאות והחולי, להבדיל מהאומרים לרע טוב ולחולי בריאות.

כיון שנכנסנו לחודש שמרבין בו בשמחה, יהי רצון שיהיו כל עניניו באופן המביא לידי שמחה אמתית, ובנוסח המסורתי „ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר, כן תהי' לנו“.

בכבוד ובברכה לשמחת פורים.

יב'סב

כי הם חיינו ואורך ימינו: נוסח תפלת ערבית.

יקראו לו „בית רפואה“: ראה גם לעיל חכ"א אגרת חריג, ובהנמסן בהערות שם.

אור לגויים: ישעי' מב, ו. מט, ו.

תורת אמת: מלאכי ב, ו.

לחודש שמרבין בו בשמחה: תענית כט, סע"א.

ליהודים היתה אורה .. לנו: אסתר ת, טז. נוסח הבדלה.

יב'סז

[ד' אדר, ה'תשל"ז]

בודאי המנות גם למהדרים כשר.

יב'עג

[ז' אדר, ה'תשל"ז]

כשבקרני דר. Jacobson שיי סיפר שהמציא אופן (מכונה) להבחין (Diagnose) בענינים כהנ"ל. ולכאורה כדאי לשאלו השייך זה ויכול להועיל בנדו"ז (ואפשר – שיוכל להחליט בשיחה טלפונית גרידא).

ובאם יתְדַש מה – לדבר עוה"פ עם הרופאים (מספיק עם אחדים מהם) ולעשות כעצתם.

אזכיר עוה"פ עה"צ.

יב'עח

[י"ב אדר, ה'תשל"ז]

1) להשתדל להו"ל.

2) לקה"ת לענותו.

יב'סז

מצילום כתי"ק, על גליון מכתבם של הנהלת צאגו"ח (נ.י.) בתאריך זה – אליו מצרפים דוגמא של תיק ל"משלוח מנות ומתנות לאביונים" שהכינו, ומתארים שהתיק נעשה מב' תיקים: הא' שני מטבעות מתנות לאביונים ועלון (בראשור), והב' עבור שילוח מנות וג"כ עלון.

יב'עג

מצילום כתי"ק, על גליון מכתב בתאריך זה. והוא מענה לא' שנחלה במחלה הידועה בצד שמאל של המוח, ונתרפא וחזר לאיתנו לאט לאט, אך לאחרונה נראה שיש גידול גם בצד ימין וחמשה רופאים מייעצים לנתח מיידית, ואומרים שהסיכויים טובים שיבריא, ומבקש עצה וברכה.

Jacobson .TT = גיי'קובסון.

Diagnose: = לאבחן.

יב'עח

מצילום כתי"ק, על גליון מכתב מו"ה אברהם חנוך גליצנשטיין מי"ב אדר ה'תשל"ז. אגרות נוספות אליו – לעיל חכ"ח אגרת י"תכג, ובהנסמן בהערות שם.

להשתדל להו"ל: במצורף במכתבו הי' ספר התולדות אדמו"ר הזקן המחודש.

לקה"ת לענותו: במכתבו: האם למסור אותו לסניף קה"ת כאן [באה"ק] להדפסה.

3) מכבר עניתי בכי"ב — שאין הזמ"ג לעיין מצדו, ולכן יעיר ע"ז בסיום הספר.

4) לא לשנות מהקודמו.

יב'פח

ב"ה, ימי הפורים היתשלי"ז
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג הו"ח אי"א נוי"נ רב פעלים צנמ"ס כו'
מו"ה בצלאל שי'

שלום וברכה!

אקדם בבקשת סליחה רבה על אשר מפני סיבות שונות וכו' לא עלה בידי לאשר — בכתב — קבלת ספרו משנת יעב"ץ (לאו"ח).

ונתינת ת"ח — תמיד זמנו הוא — על שימת לבבו לשלחו אלי,
ות"ח למפרע באם גם להבא יצווה לעושי רצונו לשלוח —

כן יסגא חילי לאורייתא — בת"ת בע"פ ובכתב ובדפוס ומתוך
הרחבה.

והרי אמחז"ל שאין תורה כתורת א"י.

בכבוד ובברכת פורים שמח.

מכבר עניתי .. בסיום הספר: במכתבו: כן שאלתי על כמה סתירות שמצאתי.
מכבר עניתי כו': ראה גם אגרות אליו בענין זה — לעיל חכ"ד אגרת ט"קמו. חכ"ז אגרת י"לג
(ע' מח). „מקדש מלך ח"ב ע' 264.
לא לשנות מהקודמו: במכתבו: אם לסדר בדף השער את המסגרת של ספרי רבינו הזקן.

יב'פח

מהעתק המזכירות, מוגה בכתי"ק. בראש העתק המזכירות נרשם בכתי"ק הוראה למזכירות —
לשלוח ס' הלקוטים.

מו"ה בצלאל: זולטי, ירות"ו.

משנת יעב"ץ (לאו"ח): ירושלים, תשל"ו.

אמחז"ל שאין תורה כתורת א"י: ב"ר פט"ז, ד.

יב'צב

ב"ה, י"ט אדר תשל"ז
ברוקלין

הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ כו'
מו"ה חיים יעקב שי

שלום וברכה!

... נ.ב.

מצו"ב קונטרס אהבת ישראל בלה"ק ובאנגלית ובבקשה לתרגם זה לצרפתית (לבד הערך וכן ד"ה תמים), ות"ח מראש.

יב'קג

[י"א ניסן, ה'תשל"ז]

מצו"ב חזרה המכתב והתמונה ות"ח. ובפרט על הזריזות וכו'. וה"ז גם מענינא דיומא ד"בבהילו יצאנו ממצרים" —
וחפזון דישראל גרם לחפזון דמצרים (כולל — כל הענינים המצירים לישראל ועניניהם) ובמדתו של הקב"ה שהיא מדה כנגד מדה, חפזון דשכינה, מדלג על ההרים כו' — זכו אחישנה.

יב'צב

מהעתק המזכירות, מוגה בכת"ק.

מו"ה חיים יעקב: שלאממע, יערעס. אגרות נוספות אליו — לעיל אגרת יב'כט, ובהנסמן בהערות שם.

הערך: אהבת ישראל שנעתק בקונטרס אהבת ישראל הנ"ל ע' 28 ואילך.
ד"ה תמים: לאדמו"ר הצ"צ שנעתק שם ע' 18 ואילך.

יב'קג

מצו"ב כו': קטעים אלו (מצילום האגרת) אל הרה"ג הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ רב פעלים צנמ"ס כו' הרמ"פ שי טייץ. אגרות נוספות אליו — לעיל אגרת יב'עו, ובהנסמן בהערות שם.

בבהילו יצאנו ממצרים: נוסח ההגדה שברמב"ם (סוף הל' חמץ ומצה). וראה גם לעיל סוף אגרת יב'קא.

וחפזון דישראל .. דמצרים .. דשכינה: ברכות ט, סע"א. מכילתא בא יב, יא.

דמצרים .. המצירים לישראל: ב"ר פט"ז, ד.

מדה כנגד מדה: סנהדרין ז, סע"א. וראה סוטה ת, ב ואילך.

מדלג על ההרים: שה"ש ב, ח.

זכו אחישנה: ישע"י ס, כב. סנהדרין צח, א.

יב'קמז

[סיון, ה'תשל"ז]

הרי יש — לענינים כהנ"ל בפרט — בי"ד מרכזי דחב"ד בירות"ו!

יב'קפב

ב"ה, ו' מנחם אב, ה'תשל"ז
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מכ"ז תמוז אודות האפשרויות השונות בנוגע להמשך לימודיו,

יש להקדים בזה — אף שמוכן מאליו — אשר התכנית שכותבה שלפני ימשיך שש שנים בטכניון ולאחר זה חמש שנים בצבא, ורק לאחר זה יתענין בחיים עצמאיים — לדעתי אין לזה מקום כלל וכלל בגילו שהוא בן 19 שנים לאיוש"ט, ואפילו באם הי' צעיר מזה בשנים אחדות.

כן מובן ופשוט אשר הצלחת האדם באיזה ענין שיהי' תלוי באם עושה בדבר ברצון, משא"כ באם על ידי לחץ. ובסגנון חכמינו ז"ל „לעולם ילמד אדם במקום שלבו חפץ”.

על פי כתבו שרצונו וחפצו ללמוד במסגרת ישיבה, נכון שיעשה כן. אבל ביחד עם זה, כיון שעל פי כתבו יש מנגדים לזה, שאולי מהטעמים לכך שלדעתם אין רצונו חזק בזה, או שלא יחזיק מעמד וכיו"ב, לכן לעת עתה יחליט על לימודו בישיבה לשנתיים בערך, ולאחרי זה יתבונן עוה"פ בנוגע לתכניתו להבא.

ויהי רצון מהשי"ת המשגיח על כל אחד ואחת בהשגחה פרטית שינחהו בכל האמור בטוב לפניו בכל הפרטים.

יב'קמז

מצילום כתי"ק. והוא מענה למנהל בי"ס חב"ד בעירו ושליח אחר בעיר מתכוונן לפתוח בי"ס בבנין הסמוך לבי"ס חב"ד הקיים.

יב'קפב

מהעתק המזכירות, מוגה בכתי"ק. וראה אגרת הבאה.
לעולם ילמד אדם במקום שלבו חפץ: ע"ז יט, א.

להודעתו על דבר יום הולדתו, יברכהו השי"ת שתהיי שנת הצלחה
 בגשם וברוח גם יחד, ויבשר טוב.
 בברכה.

נ.ב. כבקשתו נשלח המענה מהיר דחוף.

יב'קפג

ב"ה, ו' מנחם אב, ה'תשל"ז
 ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

בהמשך למכתבי־מענה למכתבם, וכיון שזה עתה קבלתי מכתב
 מבנם שי', הנני לוקח רשות לעצמי לצרף בזה העתק ממכתבי אליו, ועוד
 ועיקר להביע ברכתי שירו ממנו רב נחת אמותי בכל הפרטים בגשמיות
 וברוחניות גם יחד.

ולהוסיף על הכתוב במכתבי האמור, שהצלחת האדם תלויי במדה
 חשובה באם יתעסק בדבר שלבו חפץ, הרי בתקופתנו רבת המהומות
 והמבוכות חשוב ביותר שלא לערער או אפילו להחליש אמונתו של הנוער
 הנותנת לו יציבות ותקיפות ומשמעת עצמית בהגברת השכל שבראש על
 פיתויי הרגש שבלב, אשר כתוצאה מכל זה הרי גם מילוי חובות האדם
 לחברו ולסביבתו הוא בשלמות.

בכבוד ובברכה.

יב'קפג

מהעתק המזכירות, מוגה בכתי"ק.
 העתק ממכתבי אליו: דלעיל אגרת הקודמת.

יב'קפז

ב"ה, י"ז מנחם אב, ה'תשל"ז
ברוקלין, נ.י.

האחים מר אליעזר ומר משה שיחיו פורער

שלום וברכה!

על ידי הרב משה שי' הרסון התקבלה תרומתם, שנמסרה לעניני
חינוך.

ודבר בעתו מה טוב, שאף על פי שצדקה בכל עת זמנה הוא, אבל
ימים אלו מסוגלים לזה בפרט, כיון שנכנסנו לשבעה דנחמתא, נחמה על
החורבן שסיבתו היתה כמאמר חכמינו ז"ל „לא חרבה ירושלים אלא
בשביל שביטלו בה תינוקות של בית רבן" (שבת קיט, ב), ועל ידי ביטול
הסיבה נזכה לנחמה וגאולה אמתית ובנין ירושלים ובית המקדש על ידי
משיח צדקנו בקרוב בימינו.

וזכות הצדקה תעמוד להם ולכל אשר להם גם בפרט, לתוספת
ברכה מהשי"ת בכל המצטרך בגשמיות וברוחניות גם יחד.
בכבוד ובברכה.

יב'קפח

ב"ה, י"ז מנחם אב, ה'תשל"ז
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נו"מ עוסק בצרכי צבור רב פעלים וכו'
מר ירמיי שי' המכונה פרופ. ברנובר

שלום וברכה!

הידיעות ע"י הטלפון מאת ידידינו המשותפים נתקבלו, ות"ח.
ודבר בעתו, שיצאנו מימי „בין המצרים" ונכנסנו לשבעה דנחמתא

יב'קפז

מהעתק המזכירות, מוגה בכתי"ק.

יב'קפח

919. ברנובר: אגרות נוספות אליו – לעיל אגרת יב'כב, ובהנסמן בהערות שם.

המבשרים הגאולה האמתית והשלימה, גאולת הכלל והפרט גם יחד, יהי רצון שיוסיף ה' בברכה והצלחה בכל עניניו הפרטיים והכלליים, כולל ג"כ עניני הגן והקייטנה בסביבתו, וזכות הרבים מסייעת.

בכבוד ובברכה.

נ.ב. מצו"ב מכתב למרת חנה תחי' פקר, כיון שלא ידועה כאן הכתובת שלה, ועוד כוונה בזה שאם נצרכת בתוספת ביאור בודאי יוכל לבאר לה.

יב'קפט

ב"ה, י"ז באב, ה'תשל"ז
ברוקלין, נ.י.

מרת חנה תחי' פקר

ברכה ושלוש!

על ידי הפרופ. ירמיי שיי ברנובר נודעתי על דבר יחסה המיוחד לשימת לבבה לאמו מרת דבורה תחי' ברנובר.

ולמותר להדגיש מה שרואים במוחש וכפי שהורונו חכמינו ז"ל אשר סבר פנים יפות ויחס ידידותי השפעתם גדולה ביותר, ולפעמים אפילו יותר מעצם הטיפול והעזר לאדם הזקוק לזה.

ויהי רצון מהשי"ת אשר מדתו מדה כנגד מדה אבל כמה פעמים ככה, שיאר ה' פניו אלי' ויוסיף בברכתו לה ומשפחתה בכל המצטרך בגשמיות וברוחניות גם יחד.

בברכה.

הגן והקייטנה בסביבתו: ראה לקמן אגרת יב'קצ (לבנו של הנמען).
מכתב למרת חנה תחי' פקר: לקמן אגרת הבאה.

יב'קפט

מדה כנגד מדה: סנהדרין צ, סע"א. וראה סוטה ת, ב ואילך.

כ"ק אדמו"ר זי"ע

יב'קצ

ב"ה, י"ז מנחם אב, ה'תשל"ז
ברוקלין, נ.י.

האברך הרץ דניאל שי' ברנובר

שלום וברכה!

בנועם קבלתי הידיעה שנתייסדה קייטנה בסביבתם ושאתה מראשי הפועלים בזה. יברכך ה' שיהי בהצלחה רבה ותראה פרי טוב עמלך.

וזכות הרבים מסייעת, זכות כל ילדי הקייטנה הנהנים ממנה ומושפעים על ידה.

ובמדתו של הקב"ה מדה כנגד מדה, אלא כמה פעמים ככה, יוסיף ה' בברכתו גם בלימודיך שלך, לימוד תורתנו הקי, תורת חיים, נגלה וחסידות, שההצלחה בזה כוללת לימוד המביא לידי מעשה, קיום המצוות ובהידור, ותלך מחיל אל חיל, ואביך ואמך שיחיו ירוו ממך רב נחת אמת, נחת חסידותי, בכל הפרטים.

בברכה להצלחה ולבשורות טובות בכל האמור.

יב'ר

ב"ה, ח' אלול תשל"ז
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו מיום ד' אלול ע"ד פגישה וכו' —

יב'קצ

מדה כנגד מדה: סנהדרין צ, סע"א. וראה סוטה ח, ב ואילך.
מחיל אל חיל: תהלים פד, ח.

יב'קצה

שנשואי תערוכת ח"ו: ראה גם לעיל אגרת יב'קפא, ובהנסמן בהערות שם.
תורת חיים: נוסח התפלה (ברכת שים שלום).
תורת אמת: מלאכי ב, ו.
וכמבואר ברמב"ם: הל' אטו"ב פי"ב ה"ז והי"ג.

יב'ר

מהעתק המזכירות, מוגה בכתי"ק.

כנוהג — בית הרב מכו"כ שנים — אין הנ"ל נהוג בחדשי אלול ותשרי. כמפורסם.

ואתו רוב הסליחה.

בכבוד ובברכת כוח"ט.

יב'רב

ב"ה, י"ז אלול, תשל"ז
ברוקלין.

הנהלת ישיבת תומכי תמימים באה"ק ת"ו
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

מועתק בזה נוסח המברק שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לשלוח בקשר לחגיגת שמונים שנה להתיסדות ישיבת תומכי תמימים:

ב"ה, ערב ח"י אלול, ה'תשל"ז
ברוקלין, נ.י.

לכל המשתתפים בחגיגת מלאות שמונים שנה להתיסדות
ישיבת תומכי תמימים
הוי עליהם יחיו

שלום וברכה!

יהי רצון שתהא החגיגה בהצלחה רבה ואמתית,

כולל שמגבורות שמונים שנה יגבירו עוד יותר במאמר פתוח
ובמאמר סתום (שבת קד, א) דהתורה (נגלה וחסידות) דהתפלה (דיבור
וכוונתה) ודמעשה (מצות וכוונתן)

ובתגבורת החיות בכל זה

אין הנ"ל נהוג בחדשי אלול ותשרי: ראה גם לעיל חל"א אגרת יא'תקט"ט.

יב'רב

מהעתק המזכירות, מוגה בכתי"ק, וטופס מודפס.

שמונים שנה להתיסדות ישיבת תומכי תמימים: ראה גם שיחת ח"י אלול שנה זו (לקו"ש ח"י"ד

ע' 310 ואילך).

כט

כ"ק אדמו"ר זי"ע

וכהוראות חי אלול, יום הולדת שני המאורות הגדולים הבעש"ט
ואדמו"ר הזקן,

להכניס חיות בכל עניני אלול חודש החשבון וההשלמה דשנה
המסתיימת וההכנה לשנה הבע"ל,

וכל אחד ואחד מהתלמידים בעבר הווה ועתיד יהי נר להאיר בכל
זה,

ויכתבו ויחתמו לשנה טובה ומתוקה הם וכל אשר להם.

בכבוד ובברכת הצלחה

מנחם שניאורסאהן

בטח יודיעו מהנעשה בכל זה, ות"ח מראש.

בברכת כוח"ט

מזכיר

יב'רט

ב"ה, כ"ב אלול, ה'תשל"ז
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

מצו"ב מכתבי לכבוד אביו ש"י המדבר בעד עצמו.

ובעמדנו בימי חודש הרחמים, חודש אלול, יהי רצון שהשי"ת ימלא
משאלות כאו"א לטובה, כולל גם בענין האמור.

וכיון שזכה כת"ר והוא ר"מ וגם רב, בודאי למותר להדגיש שהוספה
בניצול היכולת שניתנה לו מההשגחה העליונה להשפיע על כו"כ מאחב"י,
שכ"א עולם מלא, הרי זו מהזכויות הכי גדולות.

להכניס חיות בכל עניני אלול: ראה לקו"ש חכ"ט ע' 161 ואילך. וש"נ.
נר להאיר: ראה לקו"ש חכ"ה ע' 344 הערה 2, וש"נ.

יב'רט

מצו"ב מכתבי: דלקמן אגרת שלאח"ז.
עולם מלא: סנהדרין לו, א. וש"נ.

ויהי רצון שיקויים בו הנמשל מדוגמת חכמינו ז"ל מי שיש לו מנה רוצה מאתים, מאתים רוצה ד' מאות – שאם כפשוטו כך, על אחת כמה וכמה בהנמשל, הערכים האמתיים והנצחיים דהפצת התורה ומצותי.

בכבוד ובברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה.

יב'רי

ב"ה, כ"ב אלול, ה'תשל"ז
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

במענה למכתבו ומכתב בנו הרב... שי, שהגיעו אלי באיחור זמן, ותוכנם מצב בריאותו בפרט בקשר לעינים,

הרי בכיוצא בזה מתייעצים ברופא־ידיד שיבוא בקשר אישי עם הרופאים המטפלים ואם יש צורך לבקשם להיוועץ עם עוד מומחים במקצוע זה באה"ק ת"ו.

ויהי רצון מהשי"ת הרופא כל בשר ומפליא לעשות, שיחליטו ויעשו כטוב, בטוב הנראה והנגלה.

ובפרט שהימים ימי סגולה, חודש הרחמים והכנה לשנה טובה וברכותי.

בכבוד ובברכה לרפואה, ובברכה לכתובה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה.

מי שיש לו מנה רוצה מאתים כו': ראה קה"ר פ"א, יג. פ"ג, יו"ד. רמב"ן ובחיי ס"פ חיי שרה. ועוד.

יב'רי

מהעתק המזכירות, מוגה בכתי"ק.

ב"ה.

הגיע מבית הנזר אגרות-קודש כרך לא

הכולל מכתבים ומענות דשנת תשל"ז

כרך זה וכן שאר הכרכים
ניתן להשיג בחנות הספרים קה"ת
בארה"ב ובאה"ק

מוקדש

לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו

כ"ק אדמו"ר זי"ע

נדפס על ידי ולזכות

הרה"ת עוסק בצ"צ ר' אליעזר חיים בן צפורה

וזוגתו מרת רבקה בתי' בת מרים פערל

ולזכות יוצאי חלציהם

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות

לפידות

להצלחה רבה ומופלגה בטוב הנראה והנגלה

ולנחת רוח יהודי חסידותי

מתוך אושר ועושר, שמחה והרחבה, בגשמיות וברוחניות